

Bibl. 424. HALL 101.

विद्वन्मनोरञ्जिनी f. Titel einer Schrift GILD. Bibl. 291. fgg. Verz. d. B. H. No. 543. Verz. d. Oxf. H. 260, b, No. 629.

विद्वल् (von 1. विद्) adj. klug, listig RV. 10, 159, 1. AV. 10, 1, 9.

विद्विष् (1. द्विष् mit वि) m. Feind Jāṇ. 1, 162. MBh. 8, 230. Ragh. 3, 60. Kām. Nitis. 13, 70. Spr. (II) 613. 689. 1843. (I) 1051. 4176. KATHAS. 10, 72. 112. 34, 192. RĪĀA-TAR. 6, 245. PRAB. 104, 11. Bhāg. P. 3, 17, 29. 6, 9, 11, 7, 1, 15. DAṢAK. 94, 2. विबुध^० MBh. 1, 1801. 3, 8798. 4, 1728. Bhāg. P. 4, 7, 32. 20, 22. श्रुति^० LA. (III) 92, 8. — Vgl. अग्निमि^०, ब्रह्म^०, मधु^०.
विद्विष्ट s. u. 1. द्विष् mit वि; davon °ता f. das Verhasstsein: न च विद्विष्टतां लोके गमिष्यामि महीक्षिताम् MBh. 1, 7041.

विद्विष्टि (von 1. द्विष् mit वि) f. Hass, Feindschaft Kām. Nitis. 5, 81.

विद्वेष (wie eben) m. 1) Hass, Feindschaft, Abneigung AK. 1, 1, 25.

H. 730. AV. 5, 21, 4. KĀT. Ça. 25, 14, 17. पार्थिव (Gegens. भक्ति) MBh. 7, 7180. KATHAS. 24, 227. 39, 203. 42, 87. 63, 174. RĪĀA-TAR. 2, 69. 76. 4, 87. Bhāg. P. 4, 2, 3. राज्ञो (obj.) ऽसंमत्तवृत्तीनां विद्वेषो बलवानभूत् Bhāg. P. 6, 14, 42. fg. देवेषु वेदेषु गोषु विप्रेषु साधुषु। धर्मं मयि च 7, 4, 27. विद्वेषं वि-
सर्ज क^० gab auf 4, 20, 18. विद्वेषं क^० gegen Jmd (loc.) Feindschaft an den Tag legen 2, 1. स्वजनजनविद्वेषकरणा (दारिद्र्य) verhasst machend bei Māṇ. 8, 19. विद्वेषं चाधिगच्छति macht sich verhasst M. 8, 346. Spr. (II) 219. विद्वेषमृच्छति Bhāg. P. 5, 13, 11. विद्वेषं स कदाचिन्न गच्छति Māṇ. P. 72, 40. लोकविद्वेषमागता: Kām. Nitis. 6, 10. कम्पनाधिपतौ रा-
ज्ञ्या विद्वेषो ऽग्रहि^० Hass fassen RĪĀA-TAR. 6, 233. अन्न^० Widerwille gegen Speisen, Appetitlosigkeit Suçr. 1, 120, 14. 121, 7. °कर 116, 5. — 2) °कर्मन् und विद्वेष allein eine Zauberhandlung oder eine Zauberformel, durch die man Hass und Feindschaft zu erregen bezweckt, Verz. d. Oxf. H. 97, b, 22. 30. 34. 37. 98, a, 1. 4. 5. — 3) stolze Gleichgiltigkeit auch bei Erreichung von Erwünschtem: विद्वेषो ऽभिमत्तप्राप्तवपि गर्वान्नादर: Bhar. 8, 3 beim Schol. zu NALOD. 2, 55. — 4) Bez. einer Sippe feindseliger Geister: विद्वेषश्च तथा गणा: (महाविगस्तथापर: die neuere Ausg.) HARIV. 12808. — Vgl. अ^०.

विद्वेषक (wie eben) adj. hassend, sich feindlich verhaltend gegen: ध-
र्म^० MBh. 13, 3568.

विद्वेषणा (von 1. द्विष् mit वि simpl. und caus.) 1) adj. proparox. ver-
feindend RV. 8, 1, 2. — 2) f. Ṛ. N. einer bösen Genie, einer Tochter Duḥsaha's, Māṇ. P. 51, 6. विद्वेषिणी st. dessen 117. द्वेषणी 47. — 3) n. a) das Hassen, das Hegen einer feindseligen Gesinnung: तस्य (obj.) MBh. 3, 2305. ब्राह्मणानां प्रीवोदो मम विद्वेषणं मरुत् 13, 6006. नास्ति-
वादार्थशास्त्रं हि धर्मविद्वेषणं परम् HARIV. 1303. — b) das sich-verhasst-
machen, ein Mittel sich verhasst zu machen: दाक्षिण्यं मुभगवक्तुर्विद्वे-
षणं तद्विपरीतचेष्टा VARAH. Bṛh. S. 73, 5. विद्वेषणं परमं जीवितोक्तं कुर्या-
न्ना: पार्थिव पाच्यमान: sich verhasst machen MBh. 3, 13257. — c) eine
Zauberhandlung, durch die man Hass und Feindschaft zu erregen be-
zweckt, Verz. d. Oxf. H. 94, a, 14. 322, a, No. 764 (Verz. d. B. H. No. 903).

विद्वेषवीर m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 248, a, 8 (HALL 167).

विद्वेषम् (2. वि + द्वे^०) adj. der Feindschaft entgegengesetzt RV. 8, 22, 2.

विद्वेषिता (von विद्विष्न् f. Hass, Feindschaft: गृह्णन्विद्वेषिताम् RĪĀA-
TAR. 6, 170.

विद्वेषिन् (von 1. द्विष् mit वि) 1) nom. ag. Hasser, Feind: अस्माकम्
PRAB. 31, 11. Spr. 1371. मार^० RĪĀA-TAR. 3, 7. इडसमान^० Verz. d. Oxf.
H. 260, b, No. 629. धर्म^० MBh. 13, 6740. शरच्चन्द्रविद्वेषिवक्त्रारविन्दा
hassend, anfeindend so v. a. wetteifernd mit ÇAUT. 30. — 2) f. विद्वेषि-
णी N. einer bösen Genie, einer Tochter Duḥsaha's, Māṇ. P. 51, 117;
vgl. विद्वेषणा 2).

विद्वेषृ (wie eben) nom. ag. Hasser, Feind KĀV. 3, 132.

विद्वेष्य (wie eben) adj. verhasst, odiosus: समस्त^० RĪĀA-TAR. 8, 1388.

1. विधु, विधैति (विधाने) Dhātup. 28, 36. विधेम (als परिचरणकर्मन्)
Nāigh. 3, 5. अविधत्, विधत्. 1) den Göttern (dat.) dienen, Ehre erwei-
sen; sich hingeben: त्वं पापदमे यस्ते ऽविधत् RV. 2, 1, 7. 9. कया विधा-
त्यप्रचेता: 1, 120, 1. यो वो धामभ्यो ऽविधत् 8, 27, 15. वायते, विधते 4, 2,
13. 7, 73, 6. 1, 136, 5. 8, 5, 22. 10, 40, 8. Indra als विधत् bezeichnet 8,
67, 7. अर्चस्वत्पारमस्यो विधेम TBa. 1, 2, 3. med. RV. 8, 19, 16. Mit
instr. der Sache: ऊर्जा RV. 2, 6, 2. स्तोमै: 9, 3. गिरा 24, 1. कृच्यै: 26, 4.
35, 12. समिधा 7, 14, 2. मतिभि: 8, 23, 23. नमसा 1, 114, 2. AV. 10, 4, 23. Bhāg.
P. 3, 13, 41. कृविषा RV. 10, 121, 1. fgg. oft im AV. TBa. 3, 1, 4. 3. ÇVETĀC.
Up. 4, 13. Mit acc. der Person VS. 8, 25. नत्तत्रमस्य कृविषा विधेम TBa. 3,
1, 4, 3. — 2) dienend oder ehrend hingeben, widmen; mit acc.: नमउक्तिम्
RV. 4, 189, 1. श्राद्धतिम् 8, 23, 21. यज्ञम् 3, 4, 2. वच: 8, 50, 9. यस्तं सोमाविध-
न्मन: 9, 114, 1. कृवि: AV. 6, 97, 1. तस्मै नमो भगवते नु विधेम तुभ्यम्
Bhāg. P. 3, 9, 4. शुष्मं त एना कृविषा विधेम etwa wir wollen dir Muth
geben RV. 8, 83, 8. med.: रत्ना 3, 3, 1. Die Formel वाचस्पते विधे नामन्।
विधेम ते नाम। विधेस्त्वमस्माकं नाम्ना यो गच्छ erklärt Śi. Vākāspati,
Ordner, Beherrscher! Deinen Namen wollen wir preisen (oder dir wol-
len wir Opferspeise zurüsten). Gieb uns (Ruhm oder Nahrung). Durch
(unsere) Opferspeise geh zum Himmel! Man könnte etwa erklären: Vā-
kāspati, Huldiger genannt (für विधिनामन्), wir huldigen deinem Na-
men! Huldige in unserm Namen (den Göttern), geh zum Himmel! ÇĀṆ. 1,
Ça. 10, 18, 12.

— उप huldigen: उप धनत्तमद्रयो विधन्ति RV. 1, 149, 1.

2. विध्, विन्धैति leer werden von, mangeln einer Sache (instr.), viduor:
अयं वा वृत्तो मतिभिर्न विन्धते RV. 8, 9, 6. (इन्द्र:) य उक्त्वैभिर्न विन्धते
VĀLAKH. 3, 3. mit Acc. der Ergänzung: न विन्धे अस्य मुष्टुतिम् RV. 1, 7,
7. durch विन्दामि erklärt Nā. 4, 18. — Vgl. विधवा, विधुर.

3. विध् s. व्यध्.

4. विध् (von व्यध्) nom. ag. am Ende eines comp. in मर्मा^०, मृगा^०,
श्या^०, रुद्र्या^०; vgl. P. 6, 3, 116.

5. विध्, वैधति v. l. für विध् Dhātup. 2, 32. fg.

विध m. = विमान, कस्त्यन, प्रकार, वेधन (von व्यध्), रुद्धि RABHAS
und AĀJA bei Bhar. zu AK. nach ÇKDr. — Vgl. विधा.

विधन (2. वि + धन) adj. besitzlos, arm VARAH. Bṛh. S. 68, 70. Bṛh.
12, 18. fg. 18 (16), 7. 21 (19), 2. — PĀNĀT. II, 136 falsche Lesart; vgl. Spr.
(II) 2189.

विधनता (von विधन) f. Armuth Spr. 1143.

विधनीकर (विधन + 1. कर) besitzlos —, arm machen: मृतेन विध-
नीकृत: KATHAS. 24, 58.

विधनुष्क (2. वि + धनुम्) adj. bogenlos MBh. 7, 7702. 14, 2456.